

Aika: Keskiviikko 10.5.2023 klo 9.02-11.10

Paikka: Tampereen kaupunkiseutu, kh. Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj.
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala,
Hirvonen Tuomas	kunnanjohtaja	Vesilahti, 2. vpj.
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi, 1. vpj., Teams-yhteys
Linnamaa Reija	strategiajohtaja	Tampere
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Piiparinen Pauli	kaupunginjohtaja	Ylöjärvi
Rämö Heidi	kunnanjohtaja	Lempäälä
Väätäinen Eero	kaupunginjohtaja	Nokia
Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Pohjonen Juhani	seutusihteer	sihteer, TKS

Kutsutut:

~~Ikonen Anna Kaisa~~	~~seutuhallituksen puheenjohtaja~~	~~Tampere~~
Kuusela Kaisu	seutusuunnittelupäällikkö	TKS, 61 §
Touru Tapani	liikennejärjestelmäpäällikkö	TKS, 61 §

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

60 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	3
61 § RAKENNESUUNNITELMA 2040 +, LUONNOS	4
62 § KUNTAYHTYMÄN ALUSTAVAT TAVOITTEET JA TALOUSARVIO RAAMI VUODELLE 2024	7
64 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT.....	11
65 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET	12
65 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	13

60 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Asiat	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
Seudullisen ICT-strategian valmistelu, tavoitteiden asettelu	Strategiatyö jatkuu saadun ohjauksen mukaisena. Seuraava käsittely KJK 16.6 ja SH 21.6	TIHA
Rakennesuunnitelma 2040+, teemakarttojen yhteensovitus	Asia on käsittelyssä tässä kokouksessa	TKS
Tampereen ja Pirkanmaan yhteisen EU-toiminnan arviointi ja selvitystyö	Selvitystyötä jatketaan suunnitelman mukaisesti. Kuntajohtajien ryhmähaastattelu toteutetaan 26.5. klo 8-9 Teamsilla. Kalenterivaraus tulee Miltonilta.	Tampere

Turun kaupunkiseudun kuntajohtajien vierailun 2.6.2023, Lapland Hotels Arena, alustavaohjelma:

Oma kokous klo 8.15 alkaen.

Klo 9.30–11.30 Tampereen seudun kuntajohtajakokouksen tapaaminen ja seutuyhteistyön esittely

Klo 11.30–12.00 Kierros Arenalla

Klo 12.00 Lounas Lapland Hotels Arenassa

Klo 13.15 TE-uudistus Pirkanmaalla

Liitteet:

Muistio 21.4.2023

61 § RAKENNESUUNNITELMA 2040 +, LUONNOS

Päätösehdotus:	Kuntajohtajakokous 10.5.2023 Seutujohtaja Nurminen: Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan viimeistellä rakennesuunnitelman karttatyöskentely sisältäen väestön minimikasvun 2040 ja kuntaosuudet, että kaupunkiseudun väestösuunnite päivitetään seuraavalla valtuustokaudella/MAL-sopimuskaudella, että rakennesuunnitelman 2040 + raporttiluonnos valmistellaan 31.5 kokoukseen ja keskustella päättäjainfojen järjestämisestä.
Päätös:	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Liitteet:	Liitteet toimitetaan pe 5.5.
Käsittelyvaiheet:	KJK 10.2., 24.3., 6.4. ja 21.4. SH 22.2. ja 31.5.
Perustelut:	Seutujohtaja Nurminen

Tausta

Tampereen kaupunkiseudun valtuustot ovat hyväksyneet kaupunkiseudulle ensimmäisen rakennesuunnitelman vuonna 2010 ja tarkistaneet sitä vuonna 2014. Seutuhallitus on käynnistänyt vuonna 2014 hyväksytyyn rakennesuunnitelman 2040 päivitystyön 27.4.2022. Rakennesuunnitelman päivitys nojaa seutustrategiaan.

Päivitystyön vaiheet ovat lähtökohdat, tavoitteet, kokoamisvaihe ja päätöksenteko. Rakennesuunnitelman päivityksen on määrä valmistua kesällä 2023.

Tarkoitus

Rakennesuunnitelmalla linjataan kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen ratkaisuja yli kuntarajojen seudullista elinvoimaa korostaen. Suunnitelma tunnistetaan seudullisesti merkittävä maankäyttö ja siihen kyt-

keytyvä liikennejärjestelmä. Poliittisena tahdonilmauksena suunnitelman tarkoitus on vahvistaa kuntien sitoutumista omalla kaavoituksellaan seudulliseen kehitykseen. Rakennesuunnitelma on myös kaupunkiseudun viesti maakunnalliseen suunnitteluun. Rakennesuunnitelmalla tuetaan lisäksi seudun ja valtion välistä MAL-neuvottelumenettelyä.

Lähtökohdat

Lähtökohta-analyysin mukaan aiempien rakennesuunnitelmien ratkaisut ovat jalkautuneet hyvin kuntien kaavoitukseen ja liikenteen suunnitteluun kaupunkiseudulla. Näin ollen rakennesuunnitelman päivitys laaditaan edellisissä rakennesuunnitelmissa tehtyjen yhdyskuntarakentamiseen liittyvien valintojen päälle, niitä kunnioittaen ja tarkentaen. Työssä huomioidaan Vihreä metropolimme -seutustrategia, aiemmin valmistuneet seudulliset osaohjelmat ja suunnitelmat, mm. asuntopoliittinen ohjelma sekä tuore joukkoliikenteen suuntaviivat -selvitys.

Valmistelun eteneminen

Työtä ovat ohjanneet kunnanhallitusten yhteiskokouksessa 10.1.2023 hyväksymät tavoitteet, jotka ovat:

1. Eheyttämme yhdyskuntarakennetta
2. Kehitämme keskustoja ja keskuksia
3. Parannamme asuinympäristöjen kauneutta, laatua ja monipuolisuutta
4. Vahvistamme elinkeinoelämää ja kansainvälisyyttä
5. Lisäämme kestävästä liikkumisesta
6. Suunnittelemme palveluja ja palveluverkkoa seudullisesti
7. Vahvistamme vetovoimaista vehreyttä
8. Huomioimme energiamurroksen

Tavoitteiden asettamisen jälkeen seutuhallitus käynnisti rakennesuunnitelman kokoamisvaiheen 22.2.2023.

Kokoamisvaihe on toteutettu kolmessa työpajassa seutustrategian painopisteiden Lumoava arki, Fiksu kasvu ja Maailmalle auki pohjalta.

Lumoava arki työpajan sisällöt:

- Seudullisesti merkittävä keskusverkko ja joukkoliikennevyöhyke
- Palveluiden sijoittumisen periaatteet
- Siniviherveston kehittäminen

Fiksu kasvu työpajan sisällöt:

- Joukkoliikennejärjestelmä
- Väestönkasvun kohdentaminen
- Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy

Maailmalle auki työpajan sisällöt:

- Seudullisesti merkittävät yritysalueet
- Työpaikkakeskittymien painopisteet
- Kansallinen ja kansainvälinen saavutettavuus: liikenneverkko, lentokenttä ja raideyhteydet

Jatkovalmistelu

Kokoamisvaiheen päätyttyä rakennesuunnitelmaehdotus valmistellaan päätöksentekoon. Seutuhallitus ja kuntajohtajat käsittelevät luonnosta yhteisessä kokouksessa 31.5. Tämän jälkeen rakennesuunnitelman päivitys lähetetään jäsenkunnille ja sidosryhmille lausunnoille.

Rakennesuunnitelman päivitystä ovat valmistelleet seudullinen maankäyttö- ja asuminen työryhmä yhdessä liikennejärjestelmätyöryhmän kanssa. Kaupunkiseudun asukkaat ovat osallistuneet valmisteluun seudullisten asukaswebinaarien kautta. Kuntajohtajakokous on käsitellyt työvaiheita ja seutuhallitus ohjannut työtä.

28.5.2023

Masto käsitteli rakennesuunnitelman koontia 17.5.2023, minkä jälkeen viimeistelevä valmistelu tehdään kuntajohtajakokouksen kautta.

Kunnille toimitettiin seututoimiston tarkentama väestökasvutaulukko ja pyydettiin kommentit (kokoamista varten) Juhani Pohjoselle 27.5 mennessä. Suoraan valmistelijoille on tullut lisäksi kuntakohtaisia muokkaustoiveita Teamsin yms. kautta. Kaikki tulleet viestit kootaan yhteen ja esitetään ratkaisuehdotus ja käsitellään kuntajohtajakokouksessa.

Kokouksessa 10.5 käsitellään kartat, kasvun kohdentaminen ja sen hetkinen raporttiluonnos.

Kuntien valmiutta rakennesuunnitelman hyväksymiseen voidaan tukea valtuusto/hallitusinoin. Ne voidaan pitää a) ennen kuntalausuntojen antamista touko-kesäkuussa tai b) ennen rakennesuunnitelmaehdotuksen käsittelyä hallituksessa tai valtuustossa syys-lokakuussa. Tampereella valtuustoinfo on 15.5.

62 § KUNTAYHTYMÄN ALUSTAVAT TAVOITTEET JA TALOUSARVIOAAMI VUODELLE 2024

Päätösehdotus:	<p>Kuntajohtajakokous 10.5.2023</p> <p>Seutujohtaja Nurminen:</p> <p>Kuntajohtajakokous päättää</p> <p>käydä keskustelun kuntayhtymän alustavista tavoitteista ja talousarvioista 2024.</p>
Päätös:	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p>
Liitteet:	
Käsittelyvaiheet:	<p>Asia käsitellään seutuhallituksen kokouksessa 31.5.</p>
Perustelut:	<p>Seutujohtaja Päivi Nurminen</p> <p>Kuntayhtymän tehtävänä on yhdessä jäsenkuntiensa kautta rakentaa rajattomasti toimivaa kaupunkiseutua Vehreä metropolimme 2040 seustrategian pohjalta. Strategian kautta edistetään seudun lumoavaa arkea, fiksua kasvua ja maailmalle avoin -ajattelua. Strategiaa toimeenpannaan kaupunkiseudun kuntayhtymässä toteutusohjelman mukaan. Toteutuksessa on jo rakennesuunnitelman päivistyö, jonka toimeenpano käynnistyy 2024. Myös uuden MAL-sopimuksen 2024-2029 toimeenpano alkaa 2024.</p> <p>Kaupunkiseudun toimintaympäristössä ovat vahvistuneet trendit väestön ikääntymisestä ja kansainvälistymisestä, työvoiman saatavuushaasteista, kestävä siirtymän vauhdittumisesta, luonnon monimuotoisuudesta, kaupungistumisesta ja turvallisuuskysymyksistä. Kuntien omat panostukset elinvoimaan näkyvät houkuttelevien asuin-, liikkumis- ja työskentely-ympäristöjen rakentamisella ja asukkaiden osallistamisella.</p> <p>Kaupunkiseudun yhteistyössä em. tarkoittaa tarvetta asumisen kehittämiseen, segregaaion ehkäisyyn, sini-vihertyöhön, kestävään liikkumiseen, kansainvälisen yhteistyön lisäämiseen sekä asukasymmärryksen vahvistamiseen. Yhteistyössä tulee terävöittää myös vaikuttamista kansalliseen päätöksentekoon. Näistä muutostekijöistä muodostuu pohja vuoden 2024 talousarviovalmistelulle.</p>

Maankäyttöyhteistyö 2024

Uusi rakennesuunnitelma määrittelee maankäytön keskeiset ratkaisut, joita kunnat toimeenpanevat ja jota seututoimiston nykyresursseilla on mahdollista tukea. Tueksi valmistellaan mm. uusi MAL-sopimus ja ohjelmoidaan sen toimeenpano. Tässä teemassa seututyön (seututoimiston rooli) fokus on tukea ja seurata seudullisten linjausten toimeenpanoa, ei niinkään luoda uutta ajattelua, tietopohjaa tai näkemystä. Seuraavan vaiheen toimenpiteeksi nousee siniviher-strategian laadintaa.

Asumisen yhteistyö 2024

Asumisen kehittäminen seutuyhteistyössä kytkeytyy 2010 laadittuun seudulliseen ohjelmaan, ARA-vuoropuheluun ja tuotantomäärien seurantaan. Asuntomarkkinat ovat seudullinen ilmiö, jota tulisi tarkastella vahvemmin (M ja L:n rinnalla) kaupunkiseutujen kehitykseen vaikuttavana tekijänä. Markkinaehtoisesti toimivan alan seurantaan on tarvetta suurilla kaupunkiseuduilla.

Asumisen kehittämisen uusia tarpeita nousee asukaskyselyistä, asunto-markkinoilta, MAL-sopimuksesta, segregaaation ja väestön kehityksestä. Myös maaseutuasumisen kytkeminen urbaaniin ympäristöön tarvitsee viitekehysten. Asumisen vahvempaan huomiointiin osana seutuyhtistyötä kiinnitettiin huomiota myös MAL-sopimusten vaikuttavuusselvityksessä.

Seutuyhteistyössä asumisen kehittäminen olisi uusi, mutta vahvasti MAL-teemaan kytkeytyvä osa-alue M:n ja L:n rinnalla. Teeman ennakoidaan nousevan myös seuraavan MAL-sopimuksen painopisteeksi. Yhteistyön käynnistäminen edellyttäisi uutta suunnittelijatasoista resursseja (esitetty aiemmin 2023 talousarvioon).

Kestävän liikkumisen yhteistyö 2024

Teemassa on hyvät pohjaratkaisut ja suunnitelmat kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen edistämiseen. Seututoimiston roolissa on korostunut lähijunaliikenteen edistäminen. Visioiden, tiekarttojen ja eritasoisten selvitysten kautta edetään kohti ensivaiheen toteutusta, jonka lopputuloksena tavoitellaan neljää uutta seisaketta, uutta liikennöintiä ja lisävuoroja. Seuraavalta MAL-sopimukselta odotetaan valtion tukea seudun pyrkimyksille. Seudulla tulee valmistautua myös raideliikenteen avautumiseen, olla mukana keskusteluissa ja vaikuttamassa toimintamalliin. Koska lähijunaliikenteen edistäminen tulee tehdä valtion kanssa yhdessä, hyötyy kokonaisuus seudullisesta koordinoinnista. Sen tarpeeksi on arvioitu noin 0,5 htv (sh 26.4)

Sivistyspalvelujen yhteistyö

Sivistyspalvelujen yhteistyössä keskitytään palvelualoille laadittujen suunnitelmien toimeenpanoon ja tarvittaessa päivittämiseen. Myös laajan Seutuliike-ohjelman toimeenpano käynnistetään yhdessä kuntien kanssa. Uutena näkökulmana on segregaaation ehkäisy, jota rahoitetaan mm. hankerahalla.

Kestävä siirtymä

Teemassa päivitetään mm. seudulliset ilmastotavoitteet, jolla luodaan pohjat kuntien tavoitteiden päivittämiseksi tulevina vuosina. Työhön on mahdollista saada hankerahoitusta valtiolta. Lisäksi osallistutaan valtion green deal- sitoumuksen toimeenpanoon.

Tulevaisuuden ennakkointiin kytkeytyy asukasosallisuuden kehittäminen seuraavalle tasolle. Teemaan etsitään ulkopuolista hankerahoitusta. Juurruttavana toimintamallina harkitaan seudullisen osallisuusverkon perustamista.

Kansainvälisyyden edistämiseen haetaan kv-kumppaneita ja ulkoista rahoitusta.

Tietoyhteistyö

Kunnat ja kaupunkiseutu valmistelevat yhdessä tietoyhteistyön syventämistä tietoaineistojen, analyysien, raporttien tehokkaampaan hyödyntämiseen. Työ on verkostomaista eikä edellytä tässä vaiheessa lisä resurssointia.

Kuntayhtymän resurssikehitys on ollut vaatimatonta työn vaikuttavuuteen ja tuloksiin nähden. Seututoimiston resursseja on voitu täydentää vähäisillä ostopalveluilla. Menettely on kuormittanut henkilöstöä johdettujen seutuyhteistyön syvyydestä ja laajuudesta, johon konsulttien osaminen ei aina yllä. Ns. täydentävä konsulttimalli ei myöskään tue parhaalla tavalla oman osaamisen kasvua ja levittämistä. Aiemmin on todettu, että myöskään kuntien asiantuntijoita ei ole käytettävissä valmistelutehtäviin. Ulkopuolinen kehittämisrahoitusta pyritään hyödyntämään yllä esitetyissä teemoissa, mutta on huomattava sen tuottavan projektiohjautunutta toimintaa.

Seutuyksikön talousarvio vuodelle 2023 on 1,175 milj. euroa, laskennallisesti 2,87 euroa/asukas. Vuoden 2023 talousarvion valmistelussa elokuussa 2022 todettiin, että resurssitarpeet tulee esittää siten, että ne voidaan huomioida kuntien raamivalmistelussa. Siksi mm. tuolloin esitetty rahoitustarve jäi käsittelemättä. Viesti lähes kaikilta jäsenkunnilta oli kuitenkin kuntayhtymän rahoitustilanteen kohentaminen.

Yllä on esitetty lisäresurssitarpeina suunnittelijan palkkaaminen asuminen kehittämiseen ja 0,5 htv in house -konsulttitarve lähijunaliikenteen kehittämiseen. Lisäksi esitetään huomioitavaksi kustannusten nousu 3%. Kokonaisuus vastaa noin 190 000 euron lisärahoitustarvetta.

Talousarvioesitys 2024

SEUTUYKSIKKÖ	TA 2023	TAE 2024	muutos €
Myyntitulot/kunnat	1 175 100,00	1 365 100,00	190000,00
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00	0,00
Tulot yht.	1 175 100,00	1 365 100,00	190000,00
Palkat ja palkkiot	597 500,00	666 425,00	68925,00
Sivukulut	109 700,00	125 741,00	16041,00
Henk.kulut yht.	707 200,00	792 166,00	84966,00
Palvelujen ostot	400 300,00	503 309,00	103009,00
Vuokrat	55 500,00	57 165,00	1665,00
Tarv., yms.	9 100,00	9 370,00	270,00
Kaluston hankinta	3 000,00	3 090,00	90,00
Menot yht.	1 175 100,00	1 365 100,00	190000,00
Toimintakate	0	0	

Kansallinen MAL-verkosto

Kuntayhtymä on kansallisen MAL-verkoston vastuuorganisaatio. MAL-verkoston vuoden 2024 talousarvio laaditaan nykyisen laajuisen perustoiminnan mukaisena koska meneillään olevat hankkeet päättyvät vuoden 2023 lopussa. MAL-verkoston talousarviolla ei ole vaikutusta kuntayhtymän tuloksen muodostumiseen eikä kuntien maksuosuuteen. Verkoston kulut katetaan verkoston jäsenmaksuilla sekä mukana olevien toimijoiden avustuksilla.

64 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutujohtaja:

Väestökatsaus Q1/2023

Kuntajohtajat:

65 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET

Vuoden 2023 kokoukset perjantaisin klo 8.15-10.15.

6.4.

RASUn koonti teemakartta 3
Joukkoliikenteen kehityskuva hyväksyntä
Ratakapasiteettiselvitys

21.4.,

Tietohallintostrategia
RASUn koonti, teemakarttojenyhteensovitus

5.5., BT:n valmistelu

10.5., extra KJK klo 9-11

Rasu 2040 +, luonnos
TA 2024-raamikeskustelu

~~19.5. (helatorstai 18.5.), Peruttu~~

26.5., extra KJK (varaus) 8-9 Teams

Rasu 2040 + luonnos kjk ja sh yhteiskokoukseen

31.5. YHTEISKOKOUS SH JA KJK, Tampere-talo klo 9-12

RASUn luonnos
TA2024 raami
Maahanmuuton tilannekuva (MDI)

31.5. Seutupäivä Ylöjärvellä

2.6., kokousaika 8.15-12.00 + lounas

JKL-vyöhykkeet
RASUn luonnos, lausunnoille
MAL5- neuvottelut: tavoitteet ja organisointi
Hallitusohjelman analyysi
klo 9.30 alkaen Turun seudun kuntajohtajat

16.6.

Liikenteen tilannekatsaukset esim.
automaatio, keskustat ja turvallinen liikkuminen, pyöräteiden laatuin-
ventoinnit,
KÄPY toimeenpano, tilannekatsaus
ARA-KESKUSTELU

Heinäkuussa ei kokouksia

~~11.8.,~~ Peruttu

25.8.,
RASUn lausunnot ja ehdotus SH:lle ja kunnille
MAL-sopimusseuranta
Tietoyhteistyö

7.-8.9.
Työ- ja seminaarimatka?

22.9., 6.10., 20.10. (syysloma), 3.11., 17.11., 1.12., 15.12.

65 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja Yli-Rajala päätti kokouksen klo 11.10.